

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Lukioselvitys 2024

Toisen asteen opiskelijoiden kehitys ja ennuste Tampereen kaupunkiseudulla

16–18-vuotiaiden määrä Tampereen kaupunkiseudulla 2019–2022 ja ennuste 2040

	2019	2020	2021	2022	2040
Kangasala	1 170	1 233	1 258	1 291	1137
Lempäälä	916	938	1 016	1 078	956
Nokia	1 160	1 218	1 294	1 345	1144
Orivesi	282	279	286	299	201
Pirkkala	694	773	814	844	710
Tampere	6 211	6 305	6 647	7 046	7106
Vesilahti	191	199	196	200	121
Ylöjärvi	1 309	1 370	1 340	1 336	1175
Yhteensä	11 933	12 315	12 851	13 439	12989

- 16–18-vuotiaiden määrä on lisääntynyt Tampereen kaupunkiseudulla 1506:lla vuodesta 2019 vuoteen 2022. Vuonna 2019 lukema oli 11 933, ja vuonna 2022 13 439.
- Kasvua on tapahtunut kaupunkiseudun alueella tasaisesti vuosittain Orivettä, Vesilahtea ja Ylöjärveä lukuun ottamatta
- Orivesi, Vesilahti ja Ylöjärvi ovat 16–18-vuotiaiden määrällään jääneet hieman vuoden 2022 ennusteesta, muut paikkakunnat ovat ylittäneet sen
- Vuoden 2040 ennusteen mukaan 16–18-vuotiaiden määrässä tapahtuu kasvua vuoteen 2022 verrattuna ainoastaan Tampereella

Lähde: Tilastokeskus

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

11.12.2024

Lukioselvityksen toteutus

Fountain Park Oy

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Edellisen selvityksen arviointi Valikoidumpi osallistujajoukko

Vuoden 2019 lukioselvityksen toimenpidesuosittelusten toteutuminen.

Tarkastelussa yhdeksän toimenpidesuosittelusta, joita tarkastellaan kahdesta näkökulmasta: toteutuminen käytännössä ja syyt ei-toteutumiselle.

Osallistumisia: 74

Muutosten vaikutukset Valikoidumpi osallistujajoukko

Vuoden 2019 jälkeen toteutuneiden muutosten vaikutus lukiokoulutukseen.

Tarkastelussa kuusi seudullisesti merkittävää strategista näkökulmaa ja seitsemän operatiivisempaa näkökulmaa.

Osallistumisia: 35

Tulevaisuuspohdinta Laaja osallistaminen

Paras mahdollinen tulevaisuuden lukiokoulutus.

Avoimen ideoinnin kautta tuotetut ideat, niiden arvioinnit ja konkretisoinnit.

Toimenpidesuosittelut lukiokoulutuksen kehittämiseen.

Osallistumisia: 904

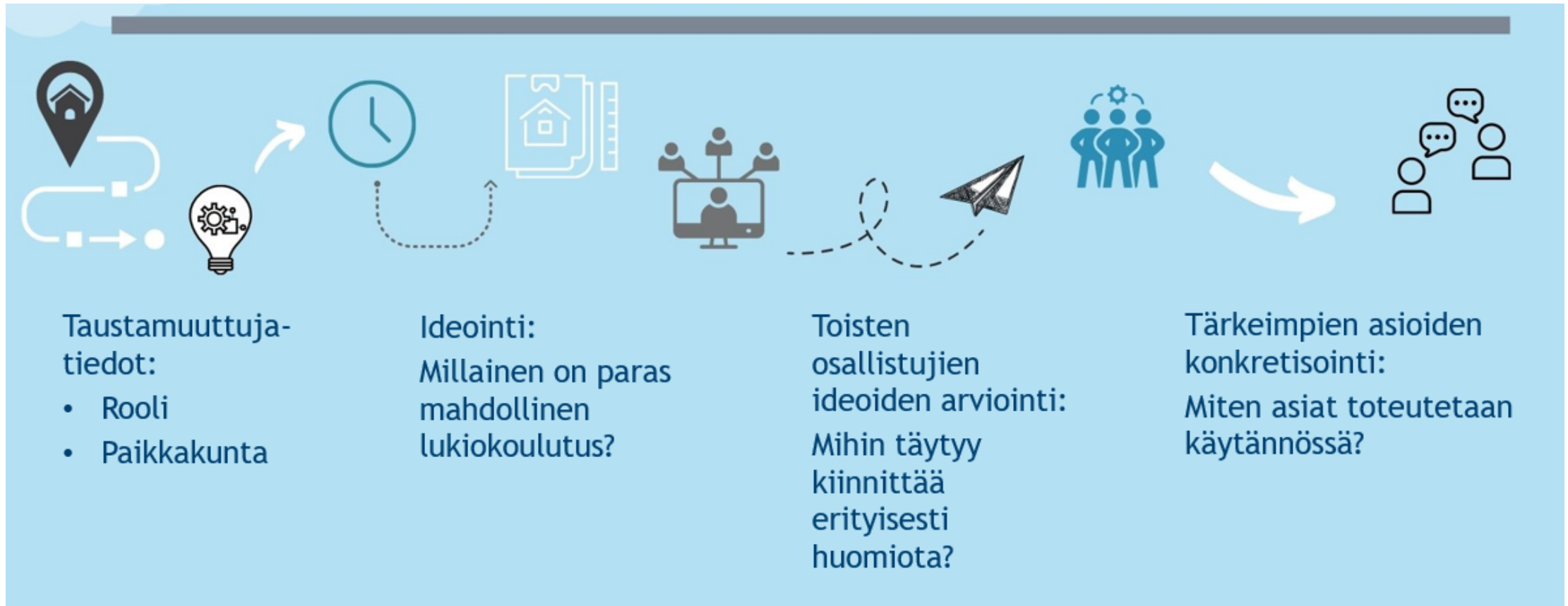
Tampereen kaupunkiseudun Lukioskoulutuksen tulevaisuuspohdinta

Tampereen kaupunkiseudun lukioskoulutuksen tulevaisuuspohdinta

Osallistujia 904:
lukio- ja kaksoistutkinto-opiskelija, huoltaja, lukion opettaja,
rehtori/apulaisrehtori tai muu

Verkkoaiivoriihen osallistumispolku

Osallistumisia yhteensä 904

Suurin osa osallistuneista Tampereella opiskelevia lukiolaisia

Rooli, jossa osallistun

Lukio-opiskelija (599 answers, 66%)

Huoltaja (187 answers, 21%)

Opettaja (81 answers, 9%)

Kaksoistutkinto-opiskelija (15 answers, 2%)

Rehtori/apulaisrehtori (12 answers, 1%)

Jokin muu (10 answers, 1%)

Paikkakunta, jossa opiskelen tai työskentelen tai jossa nuoreni opiskelee

Tampere (585 answers, 65%)

Ylöjärvi (73 answers, 8%)

Nokia (71 answers, 8%)

Lempäälä (62 answers, 7%)

Orivesi (59 answers, 7%)

Kangasala (33 answers, 4%)

Pirkkala (20 answers, 2%)

Fountain Parkin nostoja tuloksista

Lähes 70 % osallistuneista on Tampereella opiskelevia lukiolaisia. Jokaiselta kaupunkiseudun paikkakunnalta vastauksia mukana.

Opiskelijat ja aikuiset puhuivat samoista asioista ja hyvin samassa järjestyksessäkin.

Tärkeimmäksi koetut asiat liittyvät nuorten yksilölliseen kohtaamiseen, kannustamiseen ja tukemiseen.

Riittävä ohjaus ja tuki sekä laadukas ja monipuolinen opetus ovat parhaan mahdollisen lukiokoulutuksen tärkeimmät rakennuspalikat.

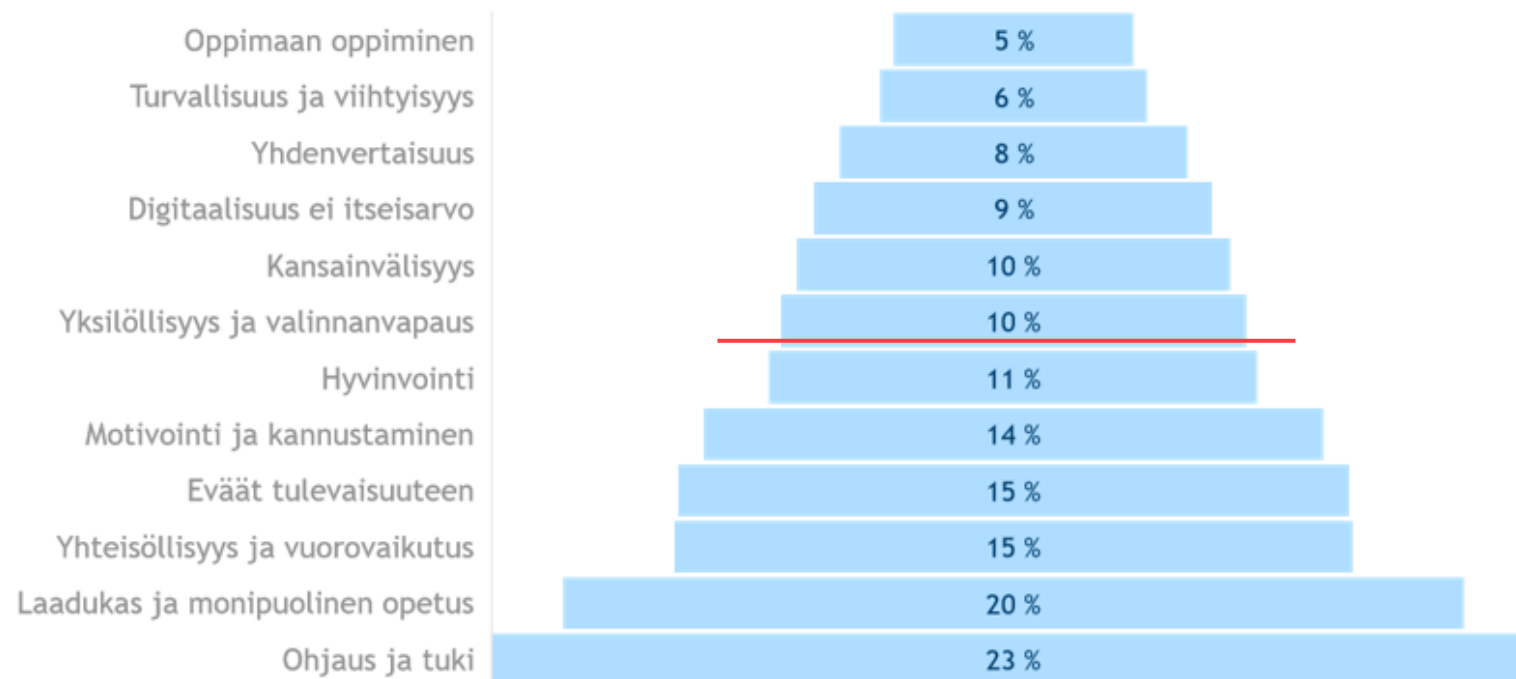

Opiskelijat kokivat ilmapiiriasiat aikuisia tärkeämpinä. Aikuiset painottivat enemmän ennakoivan tuen tärkeyttä.

23

Parhaan mahdollisen lukiokoulutuksen kivijalka rakentuu ohjauksen, tuen ja opetuksen varaan

Millainen on mielestäsi
paras mahdollinen
lukiokoulutus?
(n=833)

Parhaan mahdollisen lukiokoulutuksen rakennuspalikat 1

Riittävä ohjaus ja tuki

- Tukiopetus, erityisopetus, oppilaanohjaus, opettajan tuki tunneilla sekä juttelut aikuisen ammattilaisen kanssa
- Yksin tai pienissä ryhmissä
- Yksilöllinen suunnittelu
- Matalalla kynnyksellä, heti kun tarve on ja mielellään suurempia vaikeuksia ennakoiden
- Opiskelija itse aktiivinen tuen hakemisessa, mutta myös opettajalla vastuuta
- Tarve erityisesti lukioon siirryttäessä, ennen kokeita, ylioppilaskirjoitusten lähestyessä sekä erilaisissa oppimisen ja ymmärtämisen vaikeuksissa

Huomioitava käytännössä:

- Opiskeluhuollon palveluiden saatavuus
- Nuorisotyöntekijöiden ja kouluvalmentajien näkyvyys lukiossa
- Toimiva tiedonsiirto tuen tarpeesta peruskoulun ja lukion välillä
- Ohjaajien riittävä osaaminen
- Arvosanojen ja poissaolojen seuraaminen
- Säännölliset opo-käynnit
- Erityisopetuksen riittävät resurssit
- Lisätehtävien tarjoaminen tarpeen mukaan
- Opettajilla muun työn ohella aikaa keskustella nuorten kanssa ja huomata ongelmia

Parhaan mahdollisen lukiokoulutuksen rakennuspalikat 2

Laadukas ja monipuolinen opetus

- Vaihtelevat opetusmenetelmät ja monipuoliset oppituntien toteutukset
- Erilaisten oppimisen tapojen tiedostaminen
- Ammattitaitoiset, innostavat ja kehittymishaluiset opettajat
- Kohtuulliset ryhmäkoot
- Selkeät sisällöt, ei liian nopea tahti
- Riittävä vaatimustaso silti rennolla otteella
- Paperiset kirjat digitaalisten työkalujen rinnalla

Huomioitava käytännössä:

- Opetuksen riittävä resursointi
- Lähiopetuksen vahva asema, verkko-opetus täydentävä tapa suorittaa opintoja
- Yhdenmukaiset ja riittävän haastavat verkko-opinnot
- Hyvän vuorovaikutuksen rakentaminen opettajan ja opiskelijan välille
- Monipuolisten oppimisen tapojen hyödyntäminen ja yhdistely, mm. perinteinen opetus, ryhmätyöt, verkko-opiskelu, tutkiva oppiminen, oppiainerajat ylittävä oppiminen
- Erilaiset tavat todentaa oppiminen esim. suulliset ja kirjalliset kokeet, oppimispäiväkirjat, esseet
- Työilmapiiristä huolehtiminen
- Opettajien mahdollisuudet kouluttautua, vaikuttaa työhönsä ja tehdä yhteistyötä kollegojen kanssa

Parhaan mahdollisen lukiokoulutuksen rakennuspalikat 3

Yhteisöllisyys ja vuorovaikutus

- Avoin vuorovaikutus
- Välittävä ja kannustava ilmapiiri sekä sen osoittaminen
- Uusien lukiolaisten ryhmäytyminen
- Yhdessä tekeminen ja oppiminen, vahva yhteishenki
- Välitön puuttuminen kiusaamiseen ja huonoon käytökseen
- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen
- Suvaitsevaisuuden edellyttäminen

Huomioitava käytännössä:

- Nuorten virheiden ymmärtäminen ja heidän kannustaminen
- Yhteisöllisyyteen panostavat tapahtumat ja erikoispäivät, mm. virkistys- ja hyvinvointipäivät, esitykset, matkat ja kilpailut
- Nuorten siirtymäriittien mahdollistaminen ja koulun perinteiden vaaliminen, mm. vanhojen päivä ja abien viimeinen koulupäivä
- Opiskelijoille enemmän vapauksia toimia koulun tiloissa ja järjestää tapahtumia
- Rakenteiden luominen nuorten osallisuudelle ja äänen kuulemiselle

Parhaan mahdollisen lukiokoulutuksen rakennuspalikat 4

Eväät tulevaisuuteen

- Laaja yleissivistys
- Tiedot ja taidot jatko-opintoihin ja työelämään
 - Työelämäyhteistyön kautta esimakua tarvittavista tiedoista ja taidoista
- Ongelmanratkaisutaidot
- Tiedonhankinnan ja -hallinnan taidot
- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot
- Ymmärrys yhteiskunnan toiminnasta ja yhteiskunnallisesta päätöksenteosta
- Kansalaistaidot

Huomioitava käytännössä:

- Opetussuunnitelman noudattaminen
- Vaatimustason pitäminen korkealla
- Akateemisten taitojen harjoittelu ja oman ajattelun tukeminen sekä tiimitaitojen harjoittelu osana opetusta
- Elämysten ja kokemusten tarjoaminen opetuksen lisäksi
- Töiden aikatauluttamisen opettelu, vastuun antaminen omasta oppimisesta
- Elämönhallinnan keinojen harjoittelu
- Opetussisällöissä myös käytännön (työ)elämän asioita, mm. esimerkkejä, tutustumiskäyntejä, vierailijoita
- Lukioista poistuminen enemmän ympäröivään maailmaan

Parhaan mahdollisen lukiokoulutuksen rakennuspalikat 5

Motivointi ja kannustaminen

- Tulevaisuususkon tukeminen, opiskelun merkityksellisyyden esillä pitäminen
- Lukio-opintojen yksilöllistäminen, valinnanvapauden lisääminen
- Pärjäämisestä huolehtiminen, välittämisen osoittaminen
- Innostavat oppitunnit, oppimisympäristöt ja työskentelytavat
- Omien vahvuuksien käyttö
- Jatko-opintoihin ja sivistykseen motivointi
- Itsenäistyminen

Huomioitava käytännössä:

- Lukion toimintakulttuurin kehittäminen yhdessä henkilökunnan, opiskelijoiden, kotien ja yhteistyötahojen kanssa
- Turvallisen ilmapiirin luominen
- Ystävällisyyden ja avunannon korostaminen
- Tasapuolinen kohtelu
- Jokaisen taitojen ja piirteiden hyväksyminen
- Ryhmähenkeä vahvistavat tapahtumat ja harjoitteet opetuksessa ja sen ulkopuolella
- Nopea reagointi kiusaamiseen tai muihin vaikeisiin asioihin, tuen tarjoaminen matalalla kynnyksellä

Parhaan mahdollisen lukiokoulutuksen rakennuspalikat 6

Hyvinvointi

- Lukioyhteisön jokaisen jäsenen hyvinvoinnin ennakoiva tukeminen
 - Ryhmytyminen ja yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen ja yhteiset tapahtumat
 - Sopiva kuormitus
 - Stressin- ja elämänhallinnan taidot, terveet elämäntavat
 - Inhimilliset arvot
 - Miellyttävät työskentely- ja opiskeluympäristöt
 - Hyvä ergonomia
 - Toiveiden ja ajatusten kuunteleminen
 - Kohtuulliset ryhmäkoot
 - Digitaalisuuden vähentäminen
 - Jokaisen vastuu omasta hyvinvoinnistaan
- Saatavilla olevat tukipalvelut hyvinvoinnin haasteisiin

Huomioitava käytännössä:

- Ryhmytyksen moniammatillisuus
- Introverttien ja hiljaisimpien huomiointi osana ryhmytystoimintaa
- Ryhmätöiden suosiminen
- Positiivisen palautteen antaminen, opiskelijan vahvuuksien tukeminen arjessa
- Hyvinvoinnin seuraaminen säännöllisesti, kasvokkainen ja kyselyin
- Kiusaamisen nollatoleranssi ja selkeät koulukohtaiset suunnitelmat kiusaamiseen puuttumisesta

Erityisesti tulee kiinnittää huomiota nuorten yksilölliseen kohtaamiseen ja tukemiseen

1. Opiskelijoiden ja opettajien hyvät ja mutkattomat välit
2. Annetaan nuorten nauttia nuoruudesta ja kannustetaan iloitsemaan asioista tässä ja nyt
3. Lukiossa on kannustava ja positiivinen ilmapiiri
4. Opiskelijalla on selkeä käsitys, mitä hänen täytyy suorittaa ja missä järjestyksessä saavuttaakseen lukion oppimäärän sekä ylioppilastutkinnon
5. Oppimaan oppiminen
6. Huomataan oppimiseen liittyvät ongelmat ajoissa
7. Tuetaan oppilasta vaikeuksissa ja samalla kannustetaan siinä, missä oppilas on hyvä
8. Luokat ovat siistit ja hyvin ilmastoidut
9. Jokainen voi oppia omista lähtökohdistaan ja omalla tavallaan
10. Tuetaan teinien unta, ei aikaisia oppitunteja aamuisin
11. Pienemmät yksiköt ja ryhmät
12. Opiskelija saa yksilöllistä ohjausta ja tukea opintojen aikana silloin kun sitä tarvitsee
13. Vahvistetaan opiskelijoiden sinnikkyyttä ja tulevaisuuden uskoa
14. Opinnot eivät ole liian kuormittavia (vrt. koettu tarve välivuodelle)
15. Opitaan myös elämänhallintaan liittyviä asioita, esim. ajankäyttö, unirytm, ravinto

Erityisesti tulee kiinnittää huomiota

Opiskelijoiden ja aikuisten TOP 10 tärkeimmät asiat

OPISKELIJAT

1. Koulukiusaamisen ja kouluväkivallan nollatoleranssi
2. Luokat ovat siistit ja hyvin ilmastoidut
3. Opiskelijoiden ja opettajien hyvät ja mutkattomat välit
4. Opiskelijalla on selkeä käsitys, mitä hänen täytyy suorittaa ja missä järjestyksessä saavuttaakseen lukion oppimäärän sekä ylioppilastutkinnon
5. Lukiossa on kannustava ja positiivinen ilmapiiri
6. Oppimaan oppiminen
7. Opiskelija saa yksilöllistä ohjausta ja tukea opintojen aikana silloin kun sitä tarvitsee
8. Antaa nuorten nauttia nuoruudesta ja kannustaa iloitsemaan asioista tässä ja nyt
9. Tuetaan oppilasta vaikeuksissa ja samalla kannustetaan siinä, missä oppilas on hyvä
10. Opinnot eivät ole liian kuormittavia

AIKUISET

1. Oppimaan oppiminen
2. Opitaan myös elämänhallintaan liittyviä asioita
3. Koulukiusaamisen ja kouluväkivallan nollatoleranssi
4. Onnistumisen kokemuksia kaikille
5. Vahvistaa opiskelijoiden sinnikkyyttä ja tulevaisuuden uskoa
6. Opiskelu vaatii harjoittelua ja sitä tulisi myös opettaa
7. Ennakoiva tuki tärkeää, avun saaminen jo ennen kuin opiskelija on pudonnut kärryiltä
8. Huomataan oppimiseen liittyvät ongelmat ajoissa
9. Yksilöllisesti huomioivampi
10. Tuetaan oppilasta vaikeuksissa ja samalla kannustetaan siinä, missä oppilas on hyvä

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Lukioselvityksen tulosten hyödyntäminen

Toimenpidesuositukset keskeisenä aineistona Lukiokoulutuksen tiekartan 2025-2028 valmistelussa

Tulosten hyödyntäminen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

- Lukiokoulutuksen työryhmä on käynnistänyt tiekarttatyöskentelyn vuosille 2025-2028
- Keskeisimmät seudulliset kehittämisotsikot nousevat hyväksytyistä lukion laatukriteereistä
- Toimenpiteiden laadinnassa hyödynnetään lukioselvityksen aineistoa sekä Fountain Parkin suositusten että sivistyspalvelutyöryhmän syötteiden osalta
- Tuloksia käsitellään myös seuturehtoreiden, kehittäjäopettajien ja -opiskelijoiden kanssa, jolloin koulutuksen järjestäjien on mahdollista tehdä halutessaan kehittämisnostoja aineistosta myös seudullisen lukiokoulutuksen tiekartan ulkopuolelta oppilaitoskohtaisesti

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

KIITOS!

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi